

KNEGAREN

LEDARE

JUNI 2012

I snart tio år har gruvnäringen erbjudit kapitalstarka företag goda möjligheter att göra vinst. Tungviktare som LKAB och Boliden har genomfört stora investeringsprogram. Uppstickare som Northland, Sydvaranger i Kirkenes och Agnico-Eagle i Kittilä har lyckats etablera sig i regionen.

Kriserna från slutet av 70-talet och över 80-talet, när arbetsstyrkan på LKAB mer än halverades och politiker öppet pratade om att stänga hela den svenska gruvindustrin, är ett minne blott. Från att ha varit krisregion har Barents blivit ett modernt Klondyke för lycksökare från hela världen. Så långt den officiella beskrivningen.

Den andra sidan av myntet är att samhällena fortsätter att vara i kris. Trångboddhet och bostadslöshet är vardagsmat i Malmfälten. Nedskärningarna fortsätter i välfärden. Långtidsarbetslösheten ökar. Stadsomvandlingarna verkar aldrig komma igång – och där det händer något är det bortom invånarnas makt att påverka.

De med politisk makt saknar mod, och de med ekonomisk makt saknar intresse att göra något för samhället. Därför kommer "mineralruschen" inte leda till ökat välstånd *med mindre än att invånarna greppar en stark kontroll över politiska beslut och investeringar.*

Våra samhällen lever och andas med gruvindustrin. Då ska också invånarna få verktygen att ta ansvar och planera för

Stormöte i Kiruna Stadshus för akutkirurgin maj 2011

FÖR EN NÖDKONFERENS I KIRUNA INNAN JUL

framtiden. Det är inte konstigare än att en metallarbetare behöver maskiner för att forma sina detaljer, eller att en arkitekt behöver skissblock och dataprogram.

En arkitekt med intressanta åsikter om just detta är professorn Knut Eirik Dahl. Han har på uppdrag av norska regeringen undersökt förhållandet mellan gruvorna och samhällena i Barents och presenterat slutsatserna under rubriken *Fields of Exploration – Limits of Exploitation*

(ungefär "Utforskningens fält – Exploateringens gränser").

Dahls granskning av till exempel Kirkenes visar att samhället vittrar bort. 2009 öppnades gruvan efter att ha varit stängd i nästan tio år. Förra året jobbade 398 arbetare där, men bara 47 av dem var från Kirkenes. Resten flögs in från annan ort. 30 procent av dem saknade bostad – de bor i baracker och på hotell och pendlar hem till familjerna på ledigveckorna.

fortsättning på sidan 2

GREKLAND

Efter parlamentsvalet 17 juni fick Grekland en pro-trojka-regering trots att stora delar av väljarna förkastar EU-kommissionens, Europeiska Centralbankens och Internationella Valutafondens recept för landet. De partier som är ansvarig för samhällskollapsen ska nu bilda regering och EU applåderar och kallar dem för "ansvarstagande". Vad som i själva verket kommer att behövas är en all-

européisk samling inom arbetarrörelsen för att möta angreppen på livs- och arbetsvillkor som "euro-krisen" kommer att föra med sig över hela EU

- Se Knegarkampanjens inställning till valet i Grekland på vår blogg: <http://knegarkampanjen.wordpress.com>
- Läs ett revolutionerande förslag till en nödplan för Grekland på <http://aibsweden.wordpress.com>
- Kom med i Knegarkampanjen och diskutera europeiska initiativ för arbetarrörelsen

NÖDKONFERENS I KIRUNA..

Knegarkampanjens valplattform från våren 2010 varnade för precis det här. Vi anser att facken och de stora föreningarna noggrant måste övervaka stadsomvandlingen. I juni avslog kommunfullmäktige vår motion om att inkalla ett "stadsråd" med representanter från alla föreningar med fler än 100 medlemmar för att styra in stadsomvandlingen på rätt kurs. Men vi står på oss.

- Efter att (s) och (v) blockerat inkallandet av ett "stadsråd", samla arbetarrörelsen och föreningslivet till en nödkonferens innan årsskiftet
- Vinsterna från gruvindustrin ska investeras i välfärd och samhällenas långsiktiga tillväxt. Kiruna ska växa till 30 000 invånare år 2030
- Möt maktens arrogans med knegarnas beslutsamhet, besvara varje ansvarslös investering eller miljard-rullning av vinsten till gruvbolagens ägare med punktaktioner på arbetsplatserna

1a maj i Kiruna 2012

Spelet om LKAB-pengarna och sjukhuset

I februari i år, under den mest intensiva diskussionsperioden inom Gruvtoivan, med grupp- och klubbårsmöten, skyddsombudsmöten etc, kom plötsligt ett mediautspel från LKABs kommunikationsdirektör Lotta Fogde om att bolaget är berett att gå in med färskna pengar för att öppna akutkirurgin igen. Detta skedde ungefär samtidigt som det blev känt att intensivvården var hotad och Gruvtoivan gick in som huvudsponsor för Kiruna IFs slutspelsmatch och bedrev opinion för sjukvården.

Uppmärksamheten efter Lotta Fogdes utspel blev givetvis enorm och alla "aktörer" tvingades ut på banan. (v) i landstinget och övriga landstingsledningen slog ifrån sig och talade om riskerna för att storföretag ska dra sönder den skattefinansierade vården. (v) i kommunen däremot tog tillfället att göra lokala poänger och uppmanade landstingsledningen att ta emot pengarna, fast utan att ställa ett enda krav på verksamhetens innehåll. (s) i landstinget körde med samma arroganta maktfullkomlighet som tidigare och fnyste om att Kiruna-borna vill ha "vård-gräddfil", men från (s) i Kiruna stadshus var det dödstyst.

Borgaroppositionen i både kommun och landsting fick nu ett gyllene tillfälle att valla in kritiken mot nedrustningen av vården i sina egna valrörelsebanor.

Det är i det ljuset man måste se Norrbottens Sjukvårdspartiet (NS) motion till landstingsfullmäktige om att inleda realförhandlingar med LKAB om att åter öppna akutkirurgin i Kiruna. Motionen debatterades och avslogs på landstingsfullmäktige den 14 juni.

I debatten hävdade landstingsledningen att de har haft sittningar med LKAB och att bolaget inte har följt upp utspelet om färskna pengar till akutkirurgin. Ingen som var närvarande hävdade att detta var lögnaktigt. Trots det fortsatte sjukvårdspartiet och centern att kräva att landstinget ska ringa LKAB och börja förhandla.

Landstingsledningen fick ta emot välförtjänt kritik för att man påstår att Kiruna-borna skulle få en "vård-gräddfil" om LKAB går in med pengar, men i övrigt så verkar (NS) och (c) mest vara intresserade av "dynamik", dvs att få in vårdföretagare på spelplanen. De ställde hur som helst inga krav på innehållet i den verksamhet som LKAB i så fall skulle betala för.

Sanningen dold

Sanningen bakom alla dessa turer är som vanligt dold för vanliga knegare och vårdens brukare. Vi har ingen som helst möjlighet att kolla upp och följa varför vissa utspel görs och andra inte. Var LKAB-utspelet seriöst menat? Varför driver (v) olika linjer regionalt och lokalt? Varför kritiserar inte (s) i Kiruna partivännerna i landstinget? Det som gör det hela extra snurrigt är att en vänsterpartist yrkade på att samtalen med samrådsgruppen i Kiruna skulle fortsätta men även det avslogs. Efteråt sa landsstingsrådet Kent Ögren ändå att samtalen ska fortsätta. Vem hänger med?

Mullret drev LKAB framför sig?

Var det så enkelt som att det började mullra i gruvan och Lotta Fogde blev tvungen att göra ett utspel som man sen inte följde upp? På 1a maj i Kiruna mobiliserade Gruvtoivans skyddsombud flertalet av deltagarna i LO:s demonstrationståg och tågade bakom egna banderoller till ett försvar av intensivvården på sjukhuset. Något sådant ser man sällan. Är det helt enkelt så att de enda som kan ändra på spelplanen om sjukvården är vanliga knegare?

HCM: Expertgrupp för ny sjukvårdsmodell listar minikrav

När debatten gick om att stänga akutkirurgin i Kiruna bestämde sig den så kallade Samrådsgruppen, där kommunen, LKAB, Gruvtoivan, Progressum och Ryndbolaget sitter, att beställa en egen utredning om hur man ska säkra sjukvården i stan.

Uppdraget gick till Health Care Management (HCM), ett företag som är specialiserat på att analysera organisationer inom vården och lägga förslag. Konsultteamet på fyra personer som gick igenom hela vårdkedjan har haft ett uttalat expert-, organisations- och även patientperspektiv men såvitt man kan se av rapporten, som kom i december 2011, har de inte haft kontakt med personalen. På det viset liknar deras utgångspunkter Norrbottens Läns Landsting som pratar om "patient-säkerhet" och "effektiva vårdkedjor" utan att tala med vare sig brukare eller personal. HCM kom, trots detta, till andra slutsatser.

Konsultgruppen började sitt arbete efter att akutkirurgin redan stängts, och de föreslår inte att den ska öppna igen utan de lägger istället förslag på vad som måste göras och vad som måste säkras upp för att inte patientsäkerheten ska hotas, nu när akutkirurgin inte finns kvar i Kiruna. Det som de bland annat konstaterar är:

- att en helt igenom privatfinansierad lösning inte skulle bli lönsam, vilket innebär att de som hoppats på att hela sjukhuset kanske säljs till Capio inte får stöd av HCM
- att Kiruna har ett läge med långa transporter och behov som den nuvarande organisationen inom landstinget inte kan möta utan man måste skapa nya modeller för sjukvården
- att stängningen av akutkirurgin riskerar att leda till personalflykt och kompetensutarmning, och då främst inom internmedicin, anestesi, intensivvård och kirurgi

- att LKAB skulle kunna vara en aktör som påverkar utvecklingen inom primärvården. HCM ger exempel på hur Scania gjorde när de öppnade Scaniahälsan i Södertälje för de anställda, som sedan växte vidare till en vårdcentral för alla
- att man kan förbättra samarbetet mellan sjukhuset, primärvården och kommunen och på det viset spara in mer resurser än det landstinget tror att man ska spara genom att koncentrera operationsverksamheten till Gällivare
- att det som inte får äventyras nu är;

Akutmottagning med välutrustat akut/traumarum dygnet runt alla dagar; Tillgång till vårdplatser dygnet runt; Intensivvårdsverksamhet och anestesikompetens; Kirurgbakjour; Laboratoriemedicin och röntgen; Ambulanssjukvård utifrån handlingsplaner för väl sammanhållna vårdkedjor.

HCM föreslår att man bildar en speciell sjukvårdsorganisation i Kiruna där kommun och landsting bildar en gemensam nämnd som bildar ett produktionsbolag eller liknande som beställer eller upphandlar sjukvård, vårdcentral och (idag) kommunal vård och omsorg. På det viset skulle man dels kunna förbättra samarbetet och de vill även få in fler aktörer som vårdgivare.

HCM-rapporten presenterades i december och har skickats till landstinget men har ännu inte behandlats och man vet inte när den ska tas upp och av vilka.

I juni kom så även Socialstyrelsens kritik mot stängningen av akutkirurgin eftersom riskerna inte var ordentligt utredda. Landstinget måste nu svara Socialstyrelsen innan 31 oktober om riskerna med transporter till Gällivare och kompetensförsörjningen.

**Stig Starlind,
sossen mot strömmen**

-Vi bröt mot vallöftena när vi stängde akutkirurgin, därför röstade jag nej, säger Stig Starlind som sitter i landstingsfullmäktige och i samrådsgruppen om sjukvården i Kiruna såsom representant för Gruvtoivan.

-Vi sossar hade knackat dörr inför valet och många hade kryssat mig, berättar Stig vidare. Men bara några månader senare var allt ändrat och nedläggningen av akutkirurgin drevs igenom trots ett totalt motstånd från hela Kiruna. Att Stig röstade enligt vallöftena fick sen till följd att han blev utesluten ur partigruppen i landstinget.

På landstingsfullmäktige 14 juni yrkade Stig bifall på tilläggsyrkandet om fortsatta samtal med samrådsgruppen i Kiruna och han förstår överhuvudtaget inte varför det avslogs.

-Jag stödde tilläggsyrkandet om fortsatta samtal. I samrådsgruppen är vi för HCM-rapporten och det är i den riktningen som öppningarna finns för nya lösningar. Det gick inte att rösta för (NS) motion för den krävde att akutkirurgin ska återöppnas så som den var. Det verkar realistiskt.

Jag frågar om vilken förankring HCM-rapporten som samrådsgruppen beställt och skickat till landstinget, har bland personalen på sjukhuset. Stig berättar att han är förvånad över att facken på sjukhuset visat så lite engagemang och att han inte vet vad de tycker.

-Vårdförbundet sa att de inte kunde ta ställning för Kiruna sjukhus eftersom de måste tänka på hela Norrbotten. Det verkar ju helt snurrigt. Då kan de ju aldrig ta ställning till någonting.

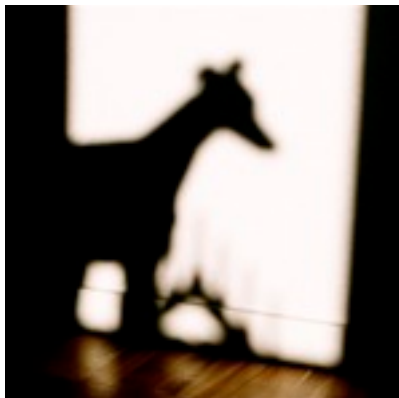
Stig hoppas att alla parter nu tar nya tag efter semestrarna och visar ett öppet sinnelag. Han hoppas också på att sjukhuspersonalens synpunkter kan komma fram bättre.

- Det är ju de som kan verksamheterna.

/ Annika Blomberg

Hur kan man få en säker vård i Kiruna?

Risken är överhängande att nedmonteringen av sjukvården kommer att fortsätta medan skuggspelet mellan politiker, myndigheter, konsultfirmor och LKAB fortsätter.

Makthavarna spelar skuggspel

Alla landstingsledningar i hela landet lyder under villkor som driver fram nedskärningar, sjukhusstängningar, personalflykt och patienter som inte får den vård de har rätt till. I borgerligt styrda landsting drivs aggressiva vårdvalsmodeller igenom som bara gynnar tätorter och sjukvårdsföretagare och det kommer inte att lösa Kirunas problem. Tvärtom. Behovet är brännande av att anställda inom sjukvården och patienter/brukare organiserar en effektiv motkraft till landstinget. Såväl Lapplandsupproret, grupperna för att rädda akutkirurgin, fackföreningarna och skyddsombuden skulle kunna gå samman med gemensam styrka och driva kraven gemensamt. För att inte bli indragna i politikernas spel är det nödvändigt att man håller sig oberoende från olika partiers valmaskineri och personkult, ställer krav på insyn i alla fakta, sätter kraven på vårdkvalitet och personalens arbetsvillkor i centrum och inte nöjer sig med mindre än direkta, konkreta och utvärderingsbara garantier.

KNEGARMOTIONER I KOMMUNFULLMÄKTIGE

Krönika Tommy Hjerberg

Den första motionen som vi skrev, direkt efter att Knegarkampanjen fick ett mandat i kommunfullmäktige i början på 2011, var ett förslag som inte var populärt bland de andra partierna: vi föreslog att partistödet skulle avskaffas. I junifullmäktige nu 2012 var det antligen dags att behandla vår motion.

Argumenten mot att ta bort partistödet har varit att det skulle urholka demokratin, och att bara de rika partierna skulle kunna finnas kvar. Men partier är föreningar, och andra föreningar med betydligt mer aktivitet får mycket mindre bidrag. Att andra föreningar med så få medlemmar och så lite aktivitet som de politiska partierna skulle få så höga bidrag skulle aldrig komma på fråga, där är det ideella insatser som dominerar.

Men partistödet hade ändå varit motiverat, om det hade använts till politiskt arbete. Till att sprida information och till att dra in befolkningen i politisk debatt och aktivitet. Men pengarna används till allt annat än det. Pengarna går åt till reklamkampanjer, där helsideannonser utan politisk substans ersätter debatt och ett aktivt politiskt föreningsliv. Partistödet blir bara ytterligare bränsle för kommersialiseringen av politiken.

Inte särskilt förvånande så valde kommunfullmäktige att säga nej till vår motion.

Centerpartiet drev en motion som kan verka besläktad, men som gick ut på att man borde minska antalet politiker i fullmäktige för att spara pengar. Men det är ett förslag som skulle öka avståndet mellan vanliga människor även den lägsta nivån av makthavare ännu mer och som ännu mer möjliggör att man driver ett parti som en reklambyrå. Den motionen sade vi nej till.

En annan motion som vi ställt, och som behandlades av kommunfullmäktige i juni, var förslaget på att ett stadsråd bestående av representanter för intresseföreningar i staden med mer än 100 medlemmar, skulle sammankallas och ges makten över stadsflytten.

Att föreningslivet behövs i stadsomvandlingen tycks alla vara överens om. Men istället för vårt förslag som gick ut på att föreningarna själva fick välja sina representanter att leda stadsomvandlingen, så har kommunledningen valt helt motsatt väg. De har bildat en tjänstemannaorganisation som ska vara ledande och tar in föreningslivet i "referensgrupper" bestående av personer som politikerna själva handplockat.

Farhågan är förstås att det enda man vill ha referensgrupperna till, är som ett alibi för att kunna säga att man låtit befolkningen komma till tals. Förhoppningsvis blir det inte så, men risken verkar överhängande.

Eftersom kommunen redan satt igång med sitt sätt att arbeta så avslag kommunfullmäktige vår motion. Ett dåligt beslut, men beslutet var i praktiken redan fattat genom att man dröjt så länge med att behandla vår motion.

STREJKANDE GRUVARBETARE MARSCHERAR TILL MADRID

Sedan 1 juni har 8000 kolgruvearbetare varit i strejk i norra Spanien. De strejkar mot minskade bidrag till kolgruveindustrin som EU beslutat om. Om förslaget om 63 % neddragning genomförs kommer hela den gruvberoende regionen att avfolkas och dö ut, inte helt olikt situationen i Malmfälten på 80-talet.

Hela Spaniens, och EU:s, ekonomi är i kris och mängder av människor strejkar och protesterar mot de hårda åtstramningskraven från EU som genomförs av regeringen.

Samtidigt vill spanska regeringen få mer lån från EU. För att få det måste de visa EU att de kan leva upp till åtstramningskraven som ställs och att befolkningen kommer att godta nedskärningarna.

Därför slår regeringen allt hårdare mot protesterna, för att visa att de har läget under kontroll. Men de pengar som kommer från EU går inte till att bygga upp samhället genom industriella satsningar, utan ges till bankerna som föredrar att lägga dem på spekulation och

handel med skulder, framför industrikrediter.

I hela södra EU ser man samma sak: vanliga människor får sämre arbetsvillkor och livsvillkor på grund av den ekonomiska krisen, och när de kämpar för sin överlevnad slås de ner av allt brutalare polisstyrkor.

"Svarta marschen" som nu 100-200 gruvearbetare genomför är ett sätt att visa att makthavarna inte kan hantera ekonomin. Det är en marsch för överlevnad.

Lisa

MILITÄRJUNTAN SITTER KVAR I EGYPTEN OCH SVERIGE FORTSÄTTER AFFÄRERNA

Efter upproret i Egypten tog en militärjunta, SCAF, makten. De har nu genomfört några val som har uppmärksammats mycket. Dels kallades egyptierna till valurnorna för att välja ett parlament, dels för att välja en president. Men de senaste veckorna har SCAF upplöst det nyvalda parlamentet och ställt upp tanks utanför parlamentsbyggnaden så inte de folkvalda kommer in.

Dessutom har de stiftat lagar som ger SCAF vetorätt över statens budget och utrikespolitiken. Den nyvalda presidenten blir med andra ord SCAFs nickedocka. Frihetskampen är inte över.

Svenska makthavare har uttalat sig till stöd för "demokratiseringen" i Egypten men inte uttalat ett kritiskt ord mot SCAF. Kan det bero på de intressen som svenska storföretag har i regionen?

Egypten är näst största exportland för den svenska trävaruindustrin. Electrolux köpte alldeles nyss den största vitvarutillverkaren och har ca 7000 anställda i landet. ABB har nyss fått en stororder. Alfa-Laval har huvudkontoret för Mellanöstern i Kairo. LKAB bedriver samarbete med det stålkoncernen EZDK för att utveckla pellets. Stålverken i grannlandet Saudiarabien (där fackliga organisationer är förbjudna) är LKABs tredje största kund och de exporterar tunnplåt till Egypten. Svenska regeringen har

vapenaffärer med Saudiarabien som stöttar SCAF.

Sverige är genom EU anslutet till ett frihandelsavtal med Egypten som driver på industri-nedläggningar, dumpning av arbetsvillkor och spekulativa bankaffärer.

Svenska företag drar med andra ord nytta av det förtryck som finns i Egypten och den svenska regeringen är medansvarig för den plundring av Egyptens ekonomi som arbetare och ungdomar betalar för och kämpar emot. Knegare bör därför solidarisera sig med dem, stödja arbetarstrider på företag med svenska intressen, och kräva att frihandelsavtalet rivs upp.

SCA
Stora Enso
Holmen
LKAB
ABB
Alfa-Laval
Electrolux

KNEGARKAMPANJEN
Adolf Hedinsvägen 35

981 33 KIRUNA

BLOGG:
KNEGARKAMPANJEN.WORDPRESS.COM

Ledamot i Kiruna
Kommunfullmäktige:

Tommy Hjertberg

KNEGAREN

Nr 4
Juni 2012

Redaktör: Annika Blomberg